

S. C. D. Müller: Naar det ærede Medlem for Belle Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) talte om, at der ved 1ste Behandling af Theaterloven iaar var sagt, at Theatret havde været med til at spille Friheden ind i Landet, og at dette maatte knytte Kjøbenhavnernes Erkjendtlighed til det, maag jeg dog tillade mig at præcisere den Uttring, hvortil det ærede Medlem sigtede, da det er mig, som har brugt den. Jeg har sagt, at det kongelige Theater havde været med til at spille Landbofriheden ind i Landet, og jeg har paavist dette efter de Mænd, som have bekræftiget sig meest med denne Sags Historie. Jeg skal saaledes her henvide til den Dpfattelse af Bergsøe, at det var en Aftenunderholdning, som lagde Spiren til, at Lysten kom til at reise Landbospørgsmaalene; det var et nyt Skuespil af Thaarup, som gaves den Aften. Dernæst er det en Sag, der er ligesaa bekendt, som at To og To ere Fire, at da de jydskke Godsseiere havde forebragt deres Klage i Rendsborg, idet de ikke havde vovet at bringe den frem for den souveraine Konge, man havde bragt den for hans Svigersader, og vendte tilbage fra deres Sendelse, svarede man dem med det berømte Skuespil „Høstgildet“, der heelt igjennem kun har en eneste Tanke, nemlig Bøndefrihedsagen, og som vakte en saa uhyre Begeistring, da det gik over Scenen. Det er, for at en Uttring, jeg har brugt ved 1ste Behandling af Theaterloven, ikke skal blive dragen over til at blive noget Andet, end den var, at jeg har tilladt mig disse Bemærkninger. — Naar min ærede Sidemand (Hindenburg) urgerer, at man kan give en hvilkenomhelst Præis for Theatrets Præstationer, er jeg ikke entg deri. Der maa absolut sættes en Grændse, hvortil man kan gaae, og som ikke godt kan overskrides; men jeg har den Overbeviisning, at man ved at bringe Sagen ud af den Usikkerhed, hvori den nu er, kommer ind paa den bedste Veitil at give Mindre til Theatret end hidtil; thi saaledes som Theatret nu staaer, kan man ikke vente, at yngre Kræfter skulle slutte sig til det med den Interesse og den Styrke, som man kan vente, de ville, naar Sagen dog kommer til en Afgjørelse for et Tidrum af

5 Aar. Derfor skal jeg ogsaa i dette Dilektilt meget villig stemme for Forslaget under Nr. 21, og jeg gjør det tillige af den Grund, at disse Forhandlinger om Theatret, dog endog gang maag forstumme. I forrige Samling anvendte vi 7 1/2 Møde paa denne Sag, men dette er en saa skønne Sum af Tid og Penge, at det vilde være beklageligt, om noget Saadant skulde gjentage sig Aar for Aar. Jeg skal imidlertid ikke saameget lægge Vægt paa, hvad der tages i Tid og Penge, som paa, hvad der tages for de store vigtige Spørgsmaal, der ellers foreligge. So mere eensartede Spørgsmaal der foreligger i en Session, desto lettere løses de, og jeg skulde ønske, at vi dog i denne Session maatte komme lidt frem med de Spørgsmaal, som jeg tror, at de fleste ærede Medlemmer interessere sig for, nemlig Landbospørgsmaalene. Skulde vi vedblive med hvert Aar at optage Spørgsmaalene fra det foregaaende Aar — og man maa huske paa, at man ikke begynder i den ene Samling, hvor man endte i den foregaaende, men at man bestandig begynder forfra, og dernæst gaar hele Touren igjennem — saa sløver man Interessen for disse Sager og tillige Rigsdagens Betydning. Da man nu fra to Sider er kommen til et Mæglingsforslag, skal jeg stemme derfor, og jeg vil ønske, at haande Modstanderne og Forsvarerne af Theatret ville enes om dette Mæglingsforslag, for at man dog endelig kan komme til Noget, der kan kaldes et Hvilepunkt.

Bahl: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) omtalte igaar, at jeg skulde være kommen ind i en Modsigelse ved at støtte Forslaget under Nr. 21. Jeg skal strax oplyse den ærede Rigsdagsmand om, at der her ikke foreligger nogen Modsigelse; jeg er jo gaaet ud fra, at Stillingen var omtrent den samme som ifjor. Hvis den ærede Rigsdagsmand og hans Venner kunde sikkre mig i dette Thing et Fleertal for den Dpfattelse, der er min, saa skal jeg ogsaa, som jeg har viist i Betænkningen, følge ham; men saasnart dette ikke er sikkert, og saasnart jeg nærer en begrundet Frygt for, at der vil fremkomme et andet Resultat —